

Dokumentation av Ågesta kraftvärmeverk

**Intervju med Roger Bergström
2021-02-16**

Peter Du Rietz

Om intervjun

Intervjun genomfördes den 16 februari 2021, mitt under Coronapandemin. Av denna anledning hölls intervjun online via Teams, en digital programvara för onlinemöten. Bilden är uppdelad i två delar. Informanten och intervjuaren hade träffat varandra en gång tidigare, vid en workshop på den gamla reaktoranläggningen R1 vid KTH i Stockholm.

Informanten Roger Bergström var vid tidpunkten för intervjun pensionerad efter ett långt yrkesliv på vattenfall. Under tiden han var chef för Högdalenverket på 1980-talet, var han även tillsynsansvarig för det nedlagda Ågestaverket.

Intervjun transkriberades av signaturen LW vid företaget Rappa tag. Råtranskript har sedan granskats och redigerats av intervjuaren Peter Du Rietz.

PETER DU RIETZ:	Intervjuare
ROGER BERGSTRÖM:	Informant
[Ohörbart]=	Hör inte flera ord eller mening/ar
?=	Hör inte enstaka ord
...=	Paus, avslutar inte meningen, blir avbruten
[utskriftskommentar]=	Rappa Tags kommentar
Gulmarkerat=	Kontrollera ord/mening

Transkript

PETER DU RIETZ: Idag är det den sextonde februari 2021. Det är en intervju med Roger Bergström och det kommer att handla om Ågesta kraftvärmeverk. Och det här är alltså en del i det dokumentationsprojekt som genomförs nu i samband med rivningen av Ågesta. Och jag tänkte börja intervjun med att fråga litegrann om dig Roger, om du vill berätta litegrann vem du är och din bakgrund.

ROGER BERGSTRÖM: Kort om min bakgrund det är att -72 gick jag ut på KTH som civilingenjör. Jag läste kraft och värme och hade väl lite fokus på elbranschen. Och samma år började jag på Vattenfall i Västerås som en sådan här trainee. Dom anställde någon i Västerås, någon i Ringhals, någon i Forsmark och Stenungssund och Marviken. Och vi var ett gäng då som skulle få vandra runt och jobba på olika platser. Men min plats blev då i Västerås och där fick jag som första uppgift att utbilda blivande reaktor- och turbinoperatörer i Ringhals. Och det var inte någon kärnkraftutbildning utan det var mer att lära dom hur man skulle starta en ångpanna från kalla panna och upp till full ångtryck och sedan att starta ångturbinen, och så småningom fasa in den på nätet. Just dom där bitarna var väl praktiskt tillämpbara även på ett kärnkraftverk vad det gällde ventiler och rörsystem och pumpar.

PETER DU RIETZ: Vilket år är du född.

ROGER BERGSTRÖM: Jag är född -45.

PETER DU RIETZ: Så du var tjugosju någonting sådant där.

ROGER BERGSTRÖM: Just det. Och min företrädare på samma jobb i Västerås, han utbildade också blivande reaktoroperatörer och själv började han jobba i Ågesta faktiskt, på driftsidan. Alf Lindfors heter han.

PETER DU RIETZ: Ja, just det. Men honom har jag hört talas om.

ROGER BERGSTRÖM: Ni har inte fått tag på honom, för han skulle ju kunna berätta mycket mer detaljer om driften på Ågesta.

PETER DU RIETZ: Jag vågar inte svara om någon i projektet har kontakt med honom, jag vet faktiskt inte.

ROGER BERGSTRÖM: Men han är lätt att få tag på och googlar ni så hittar ni Alf Lindfors, Östhammar. Han bor kvar där fortfarande. Sjuttiofyra år och är pigg och alert så vitt jag vet.

PETER DU RIETZ: Okej. Och du var då färdigutbildad civilingenjör, stämmer det.

ROGER BERGSTRÖM: Det stämmer. Och jag hade väl något litet jobb parallellt medan jag gick på KTH, att jag jobbade åt byggnadsstyrelsen och hjälpte dom med lite praktiska mätningar och sådant där. Men jag ville hellre komma till elsidan så jag nappade på anbudet från Vattenfall. Och sedan när jag hade utbildat dom där reaktoroperatörerna ett år ungefär i Västerås så följde jag med dom till Ringhals och började på driftkontoret på ettan i Ringhals. Och det var ju spännande att vara med och köra igång det -73, -74.

PETER DU RIETZ: Och det här var i sluttampen sedan också av Ågesta som sedan lades ned -74, vad.

ROGER BERGSTRÖM: Ja, just det. Ågesta var ju i drift då medan jag jobbade... jag anställdes. Och vi gjorde ett studiebesök där så jag träffade min företrädare Alf Lindfors och han guidade mig runt på kraftvärmeverket. Det var ju spännande, det var ju den första reaktor jag fick besöka någonsin innan jag började på Ringhals, och sedan vart det ju vardagsmat så småningom när man hade börjat där.

PETER DU RIETZ: Vilket intryck gav Ågesta dig då när du var då första gången.

ROGER BERGSTRÖM: Ja, det kändes lite hemligt för det låg ju lite avsides i Stockholm då. Man skulle åka ut åt Farsta och sedan ta sig lite längre bort förbi Ågestasjön där, och sedan in i berget. Och det var lite spännande att gå genom gången där och komma in i berget och sedan genom kontroller och få byta kläder, ta på sig dom här vita kläderna. Få på sig en dosimeter och sedan gå igenom den där pampiga slussen då. Det var ju som en sådan här man har hemma i källaren då som... krigsförsvaret så att säga, sådant där skyddsrum då. Att man rattade stora rattar, tog sig in, stängde, öppnades det på andra sidan och så fick man gå in. Och kontrollrummet var ju enormt stort jämfört med det jag själv var van vid innan, så man blev ju väldigt imponerad.

PETER DU RIETZ: Vad var du van vid innan.

ROGER BERGSTRÖM: Ja, det var ju då där jag jobbade i Västerås. Det var ju ett ångkraftverk jag var anställd på, på ett sådant här reservkraftverk som bara fick köras när det var elbrist i stort sett, i landet.

PETER DU RIETZ: Just det. Och din tjänst, vad innebar den.

ROGER BERGSTRÖM: Den jag hade i Västerås innebar ju att jag dels skulle ju lära mig hur verket fungerade, men sedan skulle jag utbilda då dom blivande operatörerna till Ringhals.

PETER DU RIETZ: Okej.

ROGER BERGSTRÖM: Så att, då fick jag hålla kurser med dom och lära dom hur man startar då från... det var ganska roligt... kallstart av ångpannan, då skulle man åka upp högst upp på pannhuset och börja med att ta bort kapellet som satt på skorstenstoppen för den var så låg så man kunde klättra upp och plocka bort den. Sedan starta brännarna och successivt steg för steg starta pannan. Det var det, det gick ut på bland annat att lära dom blivande Ringhalsteknikerna hur man kör en ångkraftanläggning.

PETER DU RIETZ: Jag tänker, din utbildning till civilingenjör, var det någon särskild inriktning så att du var specialiserad på någonting då.

ROGER BERGSTRÖM: Ja, det var ju kraft och värme och VVS, det var dom ämnena.

PETER DU RIETZ: Du sade att du började direkt på Vattenfall sedan efteråt. Hur fick du den kontakten, hur kom det sig att du började där.

ROGER BERGSTRÖM: Jag hade redan börjat en tjänst... parallellt med att jag hade upprätthållit någon sådan här övningsassistenttjänst på KTH så fick jag också jobb på byggnadsstyrelsen då på deltid och hjälpa dom. Så jag var ute bland annat i Huddinge sjukhus, det var ju nybyggt då, så att då skulle jag

och några till gå runt i varje operationssal och mäta luftomsättningen. Vi hade med oss lustgastub och en skrivare, så stängde vi dörrarna och då var ventilationen igång som den skulle vara vid en operation och sedan körde vi upp med den här lustgasen som vi hade så att mätaren gick i topp. Och sedan stängde vi av lustgasen och sedan så kunde vi se på avklingningen då hur snabbt det klingade ned och fick ett mått på luftomsättningen. Och det var min dåvarande professor som hade konstruerat taket, Claës Allander hette han. Han var så stolt över sina Allandertak som det hette som det skulle vara på alla operationssalar. Men under tiden... jag skulle bara vara en kort tid i Västerås då och sedan vart jag ju, genom Vattenfalls försorg, ombedd att flytta ned till Ringhals och jobba på driftkontoret där och hjälpa till med drifttagningen av block ett.

PETER DU RIETZ: Hur mycket kände du till om kärnkraftverk och så innan. Det här var väl framtidens energislag och så vad som...

ROGER BERGSTRÖM: Ja. Jo, en hel del. Man läste ju det på KTH. Man hade ju reaktorteknologi där. Men vi gjorde aldrig några studiebesök på KTH på något kärnkraftvärmeverk eller något sådant utan det var mer professorn och övningsassistenterna som lärde en. Man fick läsa in hur det gick till då, allt om tillverkning av bränslen och hur det fungerade.

PETER DU RIETZ: Inledningsvis var du i Västerås och sedan så...

ROGER BERGSTRÖM: Ringhals.

PETER DU RIETZ: ... så var det Ringhals som du arbetade i, ja.

ROGER BERGSTRÖM: Jag var hela tiden anställd i Räcksta egentligen som en sådan här trainee som skulle flytta runt vad.

PETER DU RIETZ: Okej. Tillbringade du mest tid i Räcksta eller i Ringhals.

ROGER BERGSTRÖM: Det blev lite fifty, fifty då för att jag jobbade väl ungefär dryga två år i Ringhals då med drifttagningen, sedan blev jag erbjuden ett jobb därnere men jag tackade nej till det och flyttade hem igen till Stockholm och jobbade i Räcksta då. Och då var det aktuellt med att handla upp Forsmark tre. Fick jag ett intressant jobb då. Jag jobbade på en teknisk sektion kan man väl säga i Räcksta. Skulle hjälpa kraftverken då på olika sätt. Och då skulle vi försöka att se till att dom blev så bra som möjligt för kommande driften. Inte bara att dom skulle ha höga prestanda och kanske vara billigast i en upphandling utan det skulle fungera bra också. Så ett av mina jobb var ju att utvärdera om det var klokt att ha två ångturbiner till en reaktor eller om man bara skulle ha en stor ångturbin. Alla dom första reaktorerna... alla fyra reaktorer i Ringhals har ju två ångturbiner och det var ju gängse då och det hade både för- och nackdelar. Och då skulle jag försöka hjälpa till med en utvärdering för det hade kommit sedan så stora turbiner, upp till tusen megawatt, och det fanns inte innan. Då fick jag åka ut i Europa och besöka kärnkraftverk, både som hade två ångturbiner och som bara hade en.

PETER DU RIETZ: Vilka länder var stora på kärnkraftverk då på den tiden.

ROGER BERGSTRÖM: Ja, det var ju Tyskland. Det fanns i Holland och det fanns i Belgien, men det var Tyskland i första hand. Jag besökte ett kärnkraftverk i Schweiz som också hade två ångturbiner. Och

dom hade väl lite nedslående erfarenheter av det medan dom tyska kollegorna var väldigt nöja med en stor ångturbin. Och det blev så småningom så i Forsmark tre också att det blev en stor ångturbin.

PETER DU RIETZ: I det här skedet, hade du någonting med Ågesta att göra då.

ROGER BERGSTRÖM: Nej, inte på det jobbet. Det dök upp lite senare i livet faktiskt. För att efter... det var bara det här besöket med min företrädare Alf Lindfors jag gjorde i Ågesta, sedan hade jag egentligen inte ett skvatt med det att göra. Men efter tiden på Vattenfall så kom jag så småningom tillbaka till Stockholm och började jobba på Stockholm Energi.

PETER DU RIETZ: Och vad pratar vi om för tidsperiod nu.

ROGER BERGSTRÖM: Det blev på 80-talets början. Och då blev jag ansvarig för avfallsförbränningen i Högdalen. Och det Högdalenverket som också var ett kraftvärmeverk var ju... ledde ut sin värme då på ett nät som gick bland annat till Farsta och till Ågesta. Då hade ju Ågesta lagts ned så att då fick vi en form av tillsynsansvar för Ågesta på grund av att det var radioaktivt. Det fanns en annan person som var radiologiskt ansvarig som det hette, som jobbade i Räcksta på Vattenfall då. Men vi som jobbade på Stockholm Energi i Högdalen, där jag var chef då, vi fick ansvaret för att åka ut och rondera så att det inte blev något sabotage eller tillgrepp, att någon försökte bryta sig in och stjåla saker.

PETER DU RIETZ: Var det någon bemanning då i Ågesta.

ROGER BERGSTRÖM: Nej, det var helt avbemannat, så att det var ju låst och larmat. Så vi fick ju använda nycklar för att ta oss in och gå runt. Och det var ju lite spöklikt att gå runt och rondera, men samtidigt så var det lite spännande och kul. Dess bättre så hände det ju ingenting, så att det var okej. Sedan hade jag väl bara lite kontakt med Marviken genom att det var ju en kollega som anställdes samtidigt med mig som började där, och då åkte man ju dit och hälsade på. Och under den resan så blev det ju beslutat att det inte skulle bli någon reaktordrift i Marviken. Så att, det blev istället en stor ångpanna som skulle mata turbinen.

PETER DU RIETZ: Jag vet att när vi sågs förut så berättade du om hur värmen upplevdes i Farsta. Kan du säga någonting om det igen?

ROGER BERGSTRÖM: Jo, det kan jag göra. Genom att vi hade ansvaret då för fjärrvärme när jag jobbade i Högdalen, så fick man ju höra av kunderna som bodde i den regionen i Farstatrakten... dom hade tidigare fått värme från kärnvärmeverket då, och när inte det fungerade som det skulle, då var inte... på den tiden... Högdalen ansluten till nätet utan då hade man en reservanläggning som låg i Farsta. Det var två eller tre gamla ångpannor, hetvattenpannor, som levererade värme ut till nätet. Och skillnaden då... det var den... jag hörde av kunderna var att när värmen levererades från kärnkraftvärmeverket i Ågesta, då var det väldigt jämt och fint och dom var väldigt nöjda med värmen. Men när reaktorn inte gick och dom var tvungna att få värme ifrån Farsta, då var det lite upp och ned. Det kunde vara kallt eller det kunde upplevas som för varmt i undercentralerna. Det berodde naturligtvis inte på reaktorn utan det berodde på att det var lite finare utrustning i Ågesta än det var i Farsta. Och i Ågesta hade man varvtsstyrda pumpar som pumpade ut hetvattnet. Det hade man inte i Farsta utan det var bara strypreglering med ventiler. Sedan var det en eller två

pannor i drift, så att det var väl helt enkelt att det var mer ålderdomlig teknik som gällde den oljeeldade anläggningen i Farsta.

PETER DU RIETZ: Just det.

ROGER BERGSTRÖM: Men över huvud taget så var man väldigt positiv, upplevde jag, till kärnkraftvärmeverket. Jag hörde aldrig några signaler om att man tyckte det var negativt eller farligt eller obehagligt.

PETER DU RIETZ: Hur gick diskussionerna inom Vattenfall då kring Ågesta?

ROGER BERGSTRÖM: Ja, det blev inga stora diskussioner utan det var ju ett beslut som togs att man inte skulle fortsätta driften där utan man skulle ersätta den med andra anläggningar som skulle producera mer el. På den tiden var ju inte fjärrvärme något intresse för Vattenfall egentligen, det var en biprodukt kan man säga. Utan man var helt fokuserad på att producera el och Ågesta var ju en väldigt liten anläggning. Och det var lite betecknande också när man planerade att bygga i Marviken, då ville man ju ha så högt elutbyte som möjligt. Det var därför som man körde med överhettning av ångan med hjälp av kärnkraft vilket då i sig visade sig vara ett riskmoment som föranledde att man lade ned, att det var svårstyrt. Så att, jag tror inte det var någon större saknad att man lade ned Ågesta som jag kände av inom Vattenfall. Man var istället fokuserad på att ta Ringhals i drift och successivt senare också Forsmark.

PETER DU RIETZ: Jag tänker, det här med svenska linjen och tungvatten och sådär, diskuterade man någonting det på Vattenfall under den här tiden.

ROGER BERGSTRÖM: Jag jobbade ju inte specifikt med reaktorfrågorna utan jag jobbade på en teknisk sektion som hade både Västerås då och Marviken, när det blev fossileldat, och Stenungssund, det var dom stora anläggningarna. Vad det gäller Ringhals och Forsmark så var det mer dom konventionella anläggningarna som mina chefer och jag jobbade med, det var ångturbiner och elproduktionen. Så att, diskussionen om tungvatten och lättvatten, det försiggick på annat håll då. Sannolikt Marviken mycket, eller förlåt... vad hette dom... dom som jobbade härnere, forskarna var mer inblandade i detta. Studsvik skulle jag säga, dom som jobbade i Studsvik, ja.

PETER DU RIETZ: Men du var med och ronderade i alla fall på Ågesta på 80-talet och kollade där. Var det någonsin som det var någon incident eller att det hade hänt någonting.

ROGER BERGSTRÖM: Nej, inte vad jag kan erinra mig. Det var ju så väl inkapslat så att det var inte utrymme för tjuvar som vill stjäla material och sådant. Det som hade legat för lättåtkomligt var väl redan borta misstänker jag.

PETER DU RIETZ: Så aldrig några sådana här koppertjuvar eller någonting i dom yttre delarna.

ROGER BERGSTRÖM: Nej, aldrig där. Det var det sedan i Högdalen istället, men det är en annan historia. Var nog inte riktigt på modet då på 80-talet, det kom väl senare skulle jag tänka mig.

PETER DU RIETZ: Ja, det är möjligt. Blev du involverad på något annat sätt kring Ågesta under din tid, sedan på 80-talet.

ROGER BERGSTRÖM: Man hörde väl en del sådär, det pratas ju om det för flera som jobbade i Ringhals hade ju också jobbat i Ågesta. Men det var inget som jag nu kan erinra mig speciellt. Jag kommer ihåg att dom pratade om det men det pratades nog mer om Marviken eftersom det var färskare. Det var personal därifrån som började i Ringhals. Så man återvann kärnkrafttekniker kan man säga.

PETER DU RIETZ: Det är dumt att inte göra det.

ROGER BERGSTRÖM: Ja. Nej, jag har väl tyvärr kanske inte så mycket mer att berätta om Ågesta.

PETER DU RIETZ: Okej.

ROGER BERGSTRÖM: Annat än att jag tycker det är jättekul att ni ska göra en bok och det tycker jag väl det förtjänar.

PETER DU RIETZ: Nej, jag vet inte riktigt vad jag ska fråga i så fall.

ROGER BERGSTRÖM: Det jag kan säga var väl att... jag vet inte om ni känner till det namnet, jag tror jag nämnde det för dig när vi träffades i R1:an att det var... min pappa jobbade faktiskt på Aktiebolaget atomenergi. Fast han var inte tekniker, han var ekonom. Och han var väldigt imponerad av en tekniker som hette Roland Kiessling, sedermera professor också. Och han sysslade med materiellära och materialkunskap, korrosion och sådant. Och det var ju sådana frågor man var väldigt intresserad av att det inte skulle förekomma i känsliga system. Och jag vet att hans son som heter Leif Kiessling... en god vän till mig... han är också materiallärare och han har en hel del papper och handlingar hemma faktiskt sedan den tiden eftersom hans pappa var inkopplad då på korrosionsfrågor.

PETER DU RIETZ: Just det. Jag tänker en helt annan sak, långt senare så kom det ju fram då Ågestas roll i det svenska kärnvapenprogrammet. Och i dina kretsar, när det avslöjades, hur gick diskussionerna då.

ROGER BERGSTRÖM: Jag tyckte det försvann ganska... det var mer en politisk diskussion. Det var inget ställningstagande som togs och det var inget hett ämne att diskutera heller. Det kändes ganska främmande för oss, vi var ju helt ovetande om att det pågick på den tiden det pågick. Och efteråt så blev vi inte uppbragta på något sätt heller direkt. Men det var något som har hänt helt enkelt, man tog det ganska lugnt skulle jag vilja säga.

PETER DU RIETZ: Så det var ingen förvåning och inte heller någon ilska eller så, liksom förd bakom ljuset, inget sådant.

ROGER BERGSTRÖM: Nej, det var ingenting sådant alls. Däremot tror jag väl att dom som skulle börja i Marviken blev väldigt besvikna för där var det hysch, hysch om att den inte skulle tas i drift in i det sista. Så att, det var till och med någon som skulle få ett chefsjobb i Marviken som fick veta, när han satt i bilen och skulle flytta ifrån Stockholm och till Marviken, att hans jobb upphörde. Fick han höra på radion. Och det var ju lite intressant.

PETER DU RIETZ: Och Marviken, det var då... du får berätta lite mer, förklara lite mer.

ROGER BERGSTRÖM: Ja, Marviken var ju tänkt att bli nästa steg efter Ågesta. Så där har man ju skalat upp anläggningen och dom hade ju investerat i en större reaktor, tungvattenreaktor, och en stor ångturbin som skulle kunna producera rejält med el och som var kyld... det var ingen fjärrvärme där utan den var ju då kyld med havsvatten, en kondensmaskin som man säger.

PETER DU RIETZ: Just det. Och det var samma typ av teknologi som Ågesta.

ROGER BERGSTRÖM: Som Ågesta, fast den var ju moderniserad och den var dessutom försedd med att man producerade inte hetvatten utan man producerade ånga, överhettad ånga, så att man skulle kunna få ut mycket mer el i ångprocessen med ångturbinen. Den var ju optimerad för höga prestanda. Dessvärre visade sig ju vara svårt att reglera och därmed en säkerhetsrisk.

PETER DU RIETZ: Var det därför som det lades ned?

ROGER BERGSTRÖM: Det var en av huvudanledningarna till att det lades ned, ja. Det finns... som ni kanske redan har reda på... Vattenfall har ju mycket historiska filmer i sitt bibliotek. Och jag tillhör ju Vattenfalls veteraner som har många medlemmar, och dom har tillgång till alla dom här gamla filmerna. Och det finns filmer om Marviken och det kanske finns något om Ågesta också, det är inte otänkbart för det finns ju ännu äldre från invigningar av vattenkraftverk.

PETER DU RIETZ: Vad tycker du är det så att säga främsta med kulturarvet Ågesta. Vad är det som vi verkligen bör komma ihåg vad det gäller Ågesta.

ROGER BERGSTRÖM: Ja, det som är fint var ju att man lyckades bygga och få en välfungerande anläggning som producerade både el och fjärrvärme. Det var ju något man egentligen borde ha gjort med dom efterföljande anläggningarna, framför allt Forsmark borde ha kunnat leverera hetvatten till Uppsala och Stockholm. Då hade vi haft en helt annan ekonomi i hela verksamheten än att bara kyla bort överskottsvärme till havet. Så, där var väl Ågesta en föregångare. Och idag börjar man ju prata om små kärnkraftverk då, och det är väl kanske modell Ågesta eller ett par snäpp mindre, som ska producera värme och el.

PETER DU RIETZ: Det är ju ungefär som Ågesta då. Och är det den storleksordningen som man pratar om?

ROGER BERGSTRÖM: Nej, Ågesta var nog lite för stor ändå vad. Men den var liten sett ur kraftsynpunkt. Men det var den typ av tillämpning av tekniken. Men tungvatten är nog borta, den finns väl kvar i Kanada kanske på något ställe.

PETER DU RIETZ: Ja, men det har jag hört också. Det nämndes ju där i R1:an.

ROGER BERGSTRÖM: Men i övrigt i världen så hör man inte mycket om det utan det är väl fjärde generationens kärnkraftvärmeverk man pratar om.

PETER DU RIETZ: Och det är dom här små, minikraftverken?

ROGER BERGSTRÖM: Och dom ska väl kunna drivas betydligt säkrare också.

PETER DU RIETZ: Vad tror du om kärnkraftens framtid i Sverige.

ROGER BERGSTRÖM: Ja, jag vill inte utesluta det men det känns väldigt avlägset för att det är ju långa processer både att forska fram och tekniskt pröva och få testanläggningar och få dom igång. Det finns ju... world wide finns det ju enstaka anläggningar, men man måste ju fokusera forskningen och teknikutvecklingen så att man kan ta vara på det och kanske KTH kan starta igen. Dom har ju en verksamhet som gärna vill syssla med det och har bevakat det hela tiden också. Vi hade ju ett väldigt kunnande i Sverige då i och med att vi hade ABB och Bränslefabriken i Västerås. Så att, det gäller väl att försöka starta om igen i så fall och ha siktet långt fram i tiden, för det dröjer säkert femton, tjugo år minst innan det kan bli aktuellt vad jag kan se.

PETER DU RIETZ: Ja, och politiskt är det ju väldigt oklart läge egentligen, kärnkraftens framtid.

ROGER BERGSTRÖM: Ja, och det är väl oklart också för finansiärer på tekniksidan att våga börja. Men någonting... det jag skulle vilja säga var att på den tiden när Ågesta byggdes så var ju staten en väldigt positiv drivkraft för att utveckla teknik. Och Västerås och elindustrin gick ju hand i hand. Så att, ABB hade ju inte... ASEA hade inte blivit så stort företag om inte staten hade skjutit in pengar för forskning och vågat investera i högkraftledning och ställverk och annan utrustning.

PETER DU RIETZ: Och detta gällde även för Ågesta.

ROGER BERGSTRÖM: Ja, det gällde ju även för Ågesta, visst. Och staten var ju genom då forskningen med i allra högsta grad. Aktiebolaget atomenergi var väl huvudsakligen statsägt om inte jag kommer ihåg fel. Om det inte rentav var hundra procent statsägt.

PETER DU RIETZ: Just det.

ROGER BERGSTRÖM: Men det var ett gäng för sig dom som... uppfattade ju vi på Vattenfall då, dom här killarna med vita rockar som vi sade. Det var ju forskarna då och sedan var det ju teknikerna som jobbade på Vattenfall. Så att, det var väl lite olika skolor. Men dom lyckades ju enas väl får man väl ändå säga, i Ågesta. Och var på god väg att lyckas även i Marviken men sedan höll det inte hela resan ut.

PETER DU RIETZ: Men olika skolor där, vad var det för olika skolor?

ROGER BERGSTRÖM: Ja, det var väl att det var lite vi och dom och det var mycket hysch, hysch kring vad forskarna höll på med. Dom är ju alltid lite rädda om sina utvecklingar, att det ska stjälas idéer och vi var inte vana vid det på Vattenfall för det var ju öppet, där fick man ju veta allting. Men man kände att det var liksom någon sådan här barriär mellan forskarna och teknikerna.

PETER DU RIETZ: Och forskarna, alltså vilken organisation var dom en del av så att säga?

ROGER BERGSTRÖM: Det var ju Aktiebolaget atomenergi då så att säga.

PETER DU RIETZ: Dom var på atomenergi.

ROGER BERGSTRÖM: Och det uppfattade väl vi i alla fall internt på Vattenfall att det var dom som fattade beslutet om att stänga Marviken. Kanske också Ågesta på sin tid, det vet jag inte. Men i vart fall Marviken. Så att, det var väl lite vi och dom i och med att dom hade olika huvudmän och höll lite på sitt vad.

PETER DU RIETZ: Just det. Har du någonting mer som du skulle vilja tillägga här nu innan vi börjar runda av.

ROGER BERGSTRÖM: Nej, det var väl att jag tycker ni skulle försöka... ni kanske har intervjuat någon som har jobbat i Ågesta.

PETER DU RIETZ: Vi kommer göra det.

ROGER BERGSTRÖM: Ja, men då får ni ju inside information riktigt av en sådan person. Så jag tror inte jag har... och sedan var det ju dom här filmerna som Vattenfall har som kan vara av intresse kanske.

PETER DU RIETZ: Just det.

ROGER BERGSTRÖM: Sedan vet jag inte, Vattenfall måste ju ha en väldig massa dokumentation kring... om dom nu har sparat det. Man vet ju inte.

PETER DU RIETZ: Det kan ju vara väl värt att kolla upp. Men är det på Vattenfall eller arkiverar dom någon annanstans, vet du det.

ROGER BERGSTRÖM: Ja, det borde ju dels finnas på Vattenfall, det som man där har bedömt är rimligt att spara. Men Aktiebolaget atomenergi har väl säkert lämnat efter sig också en hel del dokumentation föreställer jag mig.

PETER DU RIETZ: Vi får undersöka.

ROGER BERGSTRÖM: Lycka till, det ska bli spännande att se den färdiga boken så småningom.

PETER DU RIETZ: Ja, tack ska du ha.

ROGER BERGSTRÖM: OK, tack ska du ha.

PETER DU RIETZ: Hej!

ROGER BERGSTRÖM: Hej!

SLUT INTERVJU

Redigerat av Peter Du Rietz 2021-11-09